Όταν, η Επιτροπή, μετά από τον οριστικό καθορισμό της ποσόστωσης από το Συμβούλιο, κατανέμει το διαθέσιμο υπόλοιπό της, μπορεί να επιτρέψει την υποβολή νέων αιτήσεων, πλην όμως οφείλει, από την παράγραφο 3 του προαναφερθέντος άρθρου, να ικανοποιήσει κατά προτεραιότητα τις αιτήσεις οι οποίες λόγω του μέτρου της αναστολής, δεν κατέστη δυνατό να ικανοποιηθούν και εξακολουθούν, καίτοι έχουν επιβεβαιωθεί, να είναι εκκρεμείς. Αν η αποτελούσα το αντικείμενο των αιτήσεων αυτών ποσότητα υπερβαίνει τη διαθέσιμη ποσότητα, πρέπει να εφαρμοστεί ο κανόνας της αναλογίας.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 217/87 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. *Το νομικό πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης*

Με τον κανονισμό 604/83 του Συμβουλίου [1], στις εισαγωγές προϊόντων της διακρίσεως 07.06 Α του κοινού δασμολογίου, μεταξύ των οποίων οι ρίζες μανιόκας, καταγωγής τρίτων χωρών, επιβλήθηκε εισφορά κατά την εισαγωγή σε μέγιστο ποσοστό 6 % κατ' αξία, στα όρια ορισμένων ετήσιων δασμολογικών ποσοστώσεων. Για ορισμένες τρίτες χώρες μη μέλη της ΓΣΔΕ, (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου), για τις οποίες πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση, προβλέφτηκε με τον ίδιο τον κανονισμό 604/83 δασμολογική ποσόστωση 370 000 τόνων για το 1983, ενώ οι ποσότητες για τα τρία επόμενα έτη επρόκειτο να καθοριστούν αργότερα από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής.

Ο κανονισμός 3656/83 της Επιτροπής [2] της 23ης Δεκεμβρίου 1983, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής, το 1984, το 1985 και το 1986 για τα εν λόγω προϊόντα ορίζει στο άρθρο 2:

« 1. Οι αιτήσεις για πιστοποιητικά εισαγωγής για καθένα από τα έτη 1984, 1985 και 1986 δύνανται να κατατίθενται στις αρχές των κρατών μελών από τα μέσα Δεκεμβρίου με την επιφύλαξη ότι η ισχύς των πιστοποιητικών αρχίζει τον επόμενο Ιανουάριο.

2. Οι ενδείξεις σχετικά με το όνομα του εισαγωγέα, τις αιτούμενες ποσότητες και την καταγωγή τους, διαβιβάζονται με τέλεξ από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την Πέμπτη της εβδομάδας που ακολουθεί εκείνη κατά τη διάρκεια της οποίας υποβλήθηκε η αίτηση.

3. Το αργότερο την Παρασκευή της επόμενης εβδομάδας από εκείνη που πραγματοποιήθηκε η διαβίβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή καθορίζει, ενδεχομένως, ανάλογα με τις αιτήσεις, τις ποσότητες για τις οποίες χορηγήθηκαν πιστοποιητικά κατά χώρα ή ομάδα χωρών που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού 604/83.

4. ... »

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

1 — ΕΕ 1983, L 72, σ. 3.

2 — ΕΕ 1983, L 361, σ. 32.

Ο κανονισμός 758/86 του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 1986[3] με τον οποίο καθορίζεται για το 1986 η δασμολογική ποσόστωση που εφαρμόζεται στα αποτελούντα το αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως προϊόντα, τέθηκε σε ισχύ στις 16 Μαρτίου 1986. Το Συμβούλιο καθόρισε την ποσόστωση αυτή στους 200 000 τόνους κατόπιν σχετικής προτάσεως που υπέβαλε η Επιτροπή το Νοέμβριο 1985, ενόψει του γεγονότος ότι από την ποσόστωση των 300 000 τόνων που είχε καθοριστεί για το 1985 δεν είχαν απορροφηθεί παρά οι 120 000 τόνοι.

Ωστόσο η Επιτροπή είχε δηλώσει ότι θα πρότεινε στο Συμβούλιο την αύξηση της ποσόστωσης σε περίπτωση που θα αποδεικνυόταν ανεπαρκής. Όταν αυτό συνέβη, το Συμβούλιο, με τον κανονισμό 1898/86, που τέθηκε σε ισχύ στις 20 Ιουνίου 1986[4] αύξησε την ποσόστωση για το 1986 στους 300 000 τόνους.

2. *Το ιστορικό της διαφοράς της κύριας δίκης*

Προκειμένου να αποφευχθούν οι διακοπές των εισαγωγών λόγω του καθυστερημένου καθορισμού της ποσόστωσης για το 1986 από το Συμβούλιο, η Επιτροπή ενέκρινε πρόωρα, κατά τις πρώτες εβδομάδες του 1986, τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής, βάσει των αιτήσεων που της είχαν διαβιβάσει οι εθνικές αρχές. Έτσι, βάσει σχετικής άδειας της Επιτροπής της 5ης Φεβρουαρίου 1986, ο καθού της κύριας δίκης χορήγησε στην πρώτη από τις προσφεύγουσες της κύριας δίκης πιστοποιητικό εισαγωγής για 30 795 τόνους μανιόκας, προελεύσεως Κίνας.

Ωστόσο, κατά τα μέσα Φεβρουαρίου του 1986, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπήρχε κίνδυνος οι αιτήσεις για πιστοποιητικά εισαγωγής που είχαν υποβληθεί στις εθνικές αρχές, μαζί με τα χορηγηθέντα πιστοποιητικά, να υπερβούν το ύψος της δασμολογικής ποσόστωσης που κατά πάσα πιθανότητα επρόκειτο να καθορίσει το Συμβούλιο. Μέχρι τότε, η Επιτροπή είχε εγκρίνει τη χορήγηση πιστοποιητικών για συνολική ποσότητα 130 000 τόνων, ενώ εκκρεμούσαν εισέτι αιτήσεις, που προέρχονταν από διάφορα κράτη μέλη και είχαν κοινοποιηθεί μεταξύ 11ης και 19ης Φεβρουαρίου, για συνολική ποσότητα 87 020,261 τόνων.

Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή, με τηλετύπημα της 20ής Φεβρουαρίου 1986, επισήμανε στις οικείες εθνικές αρχές, απαντώντας στις αιτήσεις για πιστοποιητικά που είχαν υποβάλει και οι οποίες εκκρεμούσαν εισέτι, ότι δεν μπορούσε πλέον να χορηγηθεί κανένα πιστοποιητικό μέχρις ότου το Συμβούλιο καθορίσει με κανονισμό τη δασμολογική ποσόστωση για το 1986.

Μεταξύ των εκκρεμουσών αιτήσεων για τη χορήγηση πιστοποιητικών περιλαμβάνονται και οι δύο αιτήσεις των προσφευγουσών, η μεν μία για 15 300 τόνους η δε άλλη για 5 000 τόνους ριζών μανιόκας προελεύσεως Κίνας. Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν, αντίστοιχα, στις 12 και 20 Φεβρουαρίου 1986 από τη δεύτερη προσφεύγουσα εν ονόματι της πρώτης προσφεύγουσας της κύριας δίκης και διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή από το καθού της κύριας δίκης στις 13 και 20 Φεβρουαρίου 1986.

Τότε, με τηλετυπήματα της 25ης και 26ης Φεβρουαρίου 1986, ο καθού απέρριψε τις δύο αιτήσεις και αποδέσμευσε τις συσταθείσες εγγυήσεις. Κατά των δύο αυτών απορριπτικών αποφάσεων, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης άσκησαν από κοινού προσφυγή, με δύο δικόγραφα της 21ης Μαρτίου 1986, ενώπιον του College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

Όταν με τον κανονισμό 758/86, το Συμβούλιο καθόρισε σε 200 000 τόνους τη δασμολογική

3 — ΕΕ 1986, L 72, σ.1.

4 — ΕΕ 1986, L 164, σ. 1.

ποσόστωση για το 1986, η Επιτροπή, με τηλετύπημα της 21ης Μαρτίου 1986, γνωστοποίησε στις αρμόδιες εθνικές αρχές ότι για να εξασφαλίσει σ' όλους τους εισαγωγείς ισότητα όσον αφορά την κατανομή των 70 000 τόνων για τους οποίους δεν είχαν ακόμα χορηγηθεί πιστοποιητικά, η Επιτροπή θα στηριζόταν στον κανόνα της αναλογίας του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83. Η Επιτροπή παρέτεινε την προθεσμία υποβολής αιτήσεων για πιστοποιητικά εισαγωγής μέχρι την 15η (και στη συνέχεια την 16η) ώρα της 24ης Μαρτίου 1986. Ζήτησε επίσης από τις εθνικές αρχές να επιβεβαιώσουν εντός της ίδιας προθεσμίας, τις αιτήσεις που είχαν ήδη διαβιβάσει. Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι θα καθόριζε, στις 25 Μαρτίου του 1986, κατ' αναλογία των αιτήσεων τις ποσότητες για τις οποίες θα χορηγούνταν πιστοποιητικά και θα τις ανακοίνωνε αμελλητί.

Στις 21 Μαρτίου 1986, η δεύτερη προσφεύγουσα της κύριας δίκης, με τηλετύπημα προς τον καθού της κύριας δίκης επιβεβαίωσε τις αιτήσεις της 12ης και 20ής Φεβρουαρίου 1986 και στη συνέχεια, με τηλετύπημα της 24ης Μαρτίου 1986, υπέβαλε δύο νέες αιτήσεις για ποσότητες 25 000 και 15 000 τόνων. Με τηλετύπημα της 24ης Μαρτίου 1986, ο καθού της κύριας δίκης κοινοποίησε στην Επιτροπή αυτές τις τέσσερις αιτήσεις μαζί με άλλες.

Με τηλετύπημα της 25ης Μαρτίου του 1986, η Επιτροπή γνωστοποίησε στον καθού της κύριας δίκης ό,τι οι τέσσερις αυτές αιτήσεις μπορούσαν να ικανοποιηθούν δι' εφαρμογής συντελεστή κατανομής 4,191315 %.

Τότε, με τέσσερα τηλετυπήματα της 26ης Μαρτίου 1986, ο καθού της κύριας δίκης γνωστοποίησε στη δεύτερη προσφεύγουσα της κύριας δίκης ότι οι τέσσερις αιτήσεις δεν μπορούσαν να ικανοποιηθούν παρά μόνο μέχρι ποσοστού 4,191315 % των ζητηθεισών ποσοτήτων.

Με δικόγραφα της 7ης Απριλίου 1986, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προσέβαλαν από κοινού ενώπιον του College τις τέσσερις αυτές αποφάσεις, προβάλλοντας το ανίσχυρο των ανακοινώσεων της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου και 21ης Μαρτίου 1986.

3. *Προδικαστικά ερωτήματα*

Κρίνοντας ότι οι απόψεις των διαδίκων το υποχρεώνουν να απαντήσει στο ερώτημα αν οι ανακοινώσεις της Επιτροπής είναι σύμφωνες με το κοινοτικό δίκαιο, το College, με απόφαση της 12ης Ιουνίου 1987, ανέστειλε τη σχετική διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο, προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Αντιβαίνει η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον καθού της 20ής Φεβρουαρίου 1986, στο κοινοτικό δίκαιο και συγκεκριμένα στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3656/83, στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ και στην αρχή της ασφάλειας του δικαίου;

2) Αντιβαίνει η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον καθού της 21ης Μαρτίου 1986 στο κοινοτικό δίκαιο και συγκεκριμένα στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3656/83, στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ και στην αρχή της ασφάλειας του δικαίου; »

Σχετικά με τα ερωτήματα αυτά το Collège προέβη στις εξής διευκρινίσεις:

« Όσον αφορά την ανακοίνωση της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου 1986.

α) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς τις διατάξεις του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3656/833;

Στο σημείο αυτό ανακύπτει το ζήτημα αν ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου η ποσόστωση δεν έχει ακόμα καθοριστεί για το έτος ια το οποίο έχουν υποβληθεί οι εν λόγω αιτήσεις πιστοποιητικών εισαγωγής. Στην περίπτωση αυτή, το College διερωτώντας μέχρι ποια ποσότητα μπορεί η Επιτροπή να επιτρέψει την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής.

Εξάλλου, τίθεται το ερώτημα αν η Επιτροπή τήρησε ή όχι την προθεσμία του άρθρου 2, παράγραφος 3.

β) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ;

Έχει σημασία το στοιχείο ότι χορηγήθηκαν επίσης πιστοποιητικά εισαγωγής στην πρώτη προσφεύγουσα για το έτος 1986 πριν από τις 20 Φεβρουαρίου 1986;

γ) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου; Κατά πόσο είναι η στάση της Επιτροπής όσον αφορά τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής πριν από τον προσδιορισμό της ετήσιας ποσοστώσεως κατά τα προηγούμενα του 1986 έτη καθοριστική αυτής που οι προσφεύγουσες μπορούσαν να αναμένουν από την Επιτροπή κατά το 1986 όσον αφορά την άδεια χορηγήσεως πιστοποιητικών εισαγωγής πριν από τον καθορισμό της συνολικής ποσοστώσεως για το εν λόγω έτος;

Κατά πόσο ασκεί εν προκειμένω επιρροή ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1898/86, ο οποίος αύξησε την ποσόστωση για το 1986;

Όσον αφορά την ανακοίνωση της Επιτροπής της 21ης Μαρτίου 1986:

α) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3656/83;

Σχετικώς τίθεται, μεταξύ άλλων, το ερώτημα αν η Επιτροπή μπορούσε να ενθαρρύνει την υποβολή νέων αιτήσεων για άδειες εισαγωγής προς τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Περαιτέρω ανακύπτει το ζήτημα αν, κατ' εφαρμογή της κατ' αναλογία κατανομής του προαναφερθέντος άρθρου 2, παράγραφος 3, μπορούσε η Επιτροπή να λάβει υπόψη τις νέες αυτές αιτήσεις σε βάρος αυτών που είχαν ήδη υποβληθεί στις 12 και 20 Φεβρουαρίου 1986.

β) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ;

γ) Αντιβαίνει η ανακοίνωση αυτή προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου; »

4. *Διαδικασία*

Η απόφαση του College με την οποία υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο τα προδικαστικά ερωτήματα πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Ιουλίου 1987. Σύμφωνα με το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις, αφενός, οι Krohn και Van Es, προσφεύγουσες της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενες και επικουρούμενες από τον L. H. van Lennep, δικηγόρο Χάγης, και, αφετέρου, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. C. Fischer, νομικό της Σύμβουλο.

Με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1988, που εξέδωσε κατ' εφαρμογή του άρθρου 95, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού διαδικασίας, το Δικαστήριο ανέθεσε την υπόθεση στο δεύτερο τμήμα.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ζήτησε, ωστόσο, από την Επιτροπή μερικές συμπληρωματικές πληροφορίες.

II — Περίληψη των γραπτών παρατηρήσεων που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

Οι *προσφεύγουσες της κύριας δίκης* θεωρούν ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον Hoofdproduktschap της 20ής Φεβρουαρίου 1986, στην οποία αναφέρεται το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, αντιβαίνει στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83. Με τη διάταξη αυτή τίθεται η αρχή οτι οι αιτήσεις για πιστοποιητικά πρέπει να εξετάζονται κατά τη σειρά υποβολής τους και να ικανοποιούνται στο βαθμό που επιτρέπει η διαθέσιμη ποσόστωση.

Εφόσον το Συμβούλιο είχε καθορίσει, από την 1η Ιανουαρίου ενός συγκεκριμένου έτους, ποσόστωση 300 000 τόνων, αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να ικανοποιήσει τις αιτήσεις, συγκεντρωμένες κατά εβδομάδα, μέχρι την απορρόφηση αυτών των 300 000 τόνων. Αν σε ένα δεδομένο χρονικό σημείο, οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν τελευταίες οδηγούσαν σε υπέρβαση της ποσόστωσης των 300 000 τόνων, είναι λογικό οι τελευταίοι αιτούντες να μην ικανοποιηθούν ως προς όλη τη ζητούμενη ποσότητα αλλά κατ' αναλογία. Εξίσου λογικό είναι οι νέες αιτήσεις επιχειρηματιών που υποβλήθηκαν μετά από τις προαναφερθείσες να επορριφθούν στο σύνολό τους.

Παρ' όλα αυτά, στην υπό κρίση υπόθεση, δηλαδή στην περίπτωση κατά την οποία η ποσόστωση δεν έχει καθοριστεί ακόμη κατά την 1η Ιανουαρίου ενός συγκεκριμένου έτους, η Επιτροπή έχει την εξής αναλλακτική δυνατότητα:

α) να περιμένει έως ότου το Συμβούλιο καθορίσει την ποσόστωση, ή

β) προτρέχοντας του καθορισμού της ποσόστωσης από το Συμβούλιο, να χορηγήσει στους ενδιαφερομένους την ποσόστωση που μπορεί, λογικώς, να προβλεφθεί.

Αν, όπως συνέβη εν προκειμένω, η Επιτροπή καταλήξει στην δεύτερη επιλογή, μπορεί να θεωρηθεί, όπως ακριβώς θεώρησε και η Επιτροπή, ότι, εφόσον έχει ουσιαστικά εξαντληθεί σ' ένα δεδομένο χρονικό σημείο, ποσόστωση που αναμενόταν να καθορίσει το Συμβούλιο, δεν είναι πλέον λογικό να συνεχίζεται η ικανοποίηση των σχετικών αιτήσεων για όσο χρόνο το Συμβούλιο δεν έχει ακόμα καθορίσει την αντίστοιχη ποσόστωση.

Υπό τέτοιες περιστάσεις, η Επιτροπή διαθέτει τη διακριτική εξουσία να γνωστοποιεί, όπως ακριβώς έπραξε στις 20 Φεβρουαρίου 1986, στους επιχειρηματίες που έχουν ζητήσει πιστοποιητικά εισαγωγής, ότι δεν είναι προσωρινώς δυνατή η ικανοποίηση των υποβληθεισών αιτήσεων — πράγμα που σημαίνει ότι είναι δυνατό να ανασταλεί η εξέταση, όχι όμως και να απορριφθούν — έως ότου το Συμβούλιο καθορίσει οριστικά την ποσόστωση.

Όταν όμως η ποσόστωση καθοριστεί οριστικά, το εναπομένον μέρος της πρέπει πρωτίστως να χρησιμοποιηθεί για την ικανοποίηση, ενδεχομένως κατ' αναλογία, των αιτήσεων που είχαν, ούτως ειπείν, « παγώσει ». Μόνο αφού γίνει αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι μεταγενέστερες αιτήσεις.

Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης θεωρούν εσφαλμένη την άποψη της Επιτροπής ότι δυνάμει της αρχής της « αναλογίας » του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83, όλοι οι ενδιαφερόμενοι, πρέπει οπωσδήποτε, ασχέτως του χρόνου υποβολής των αιτήσεών τους, να ικανοποιηθούν υπό συνθήκες « ισότητας », από το εναπομένον μέρος της ποσόστωσης μετά τον οριστικό καθορισμό της.

Αντιθέτως, ο κανονισμός 3656/83 ερείδεται στην αρχή της εξέτασης των αιτήσεων κατά τη σειρά της υποβολής τους και μάλιστα συγκεντρωμένων κατά εβδομάδα.

Η ανακοίνωση της 20ής Φεβρουαρίου 1986, κατά το μέτρο που αποσκοπεί στην κατάργηση της προτιμησιακής μεταχείρισης των επιχειρηματιών που είχαν πρώτοι υποβάλει αιτήσεις αντιβαίνει επίσης προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ. Αυτή καθεαυτή η εν λόγω ανακοίνωση δεν εισήγαγε διακρίσεις. Αυτό συνέβη αργότερα, και συγκεκριμένα στις 10 Μαρτίου 1986, ύστερα από τον οριστικό καθορισμό της ποσόστωσης από το Συμβούλιο, όταν αποκαλύφθηκε ότι, ήδη από τις 20 Φεβρουαρίου 1986, η Επιτροπή είχε προφανώς την πρόθεση να επιφυλάξει την ίδια μεταχείριση και στους επιχειρηματίες που είχαν υποβάλει πρώτοι αιτήσεις και σ' αυτούς που τις είχαν υποβάλει μεταγενέστερα και των οποίων τις περιπτώσεις αντιμετωπίζει ως ανόμοιες το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83.

Εξάλλου, η επίδικη ανακοίνωση προσβάλλει την αρχή της ασφάλειας του δικαίου, δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης κατελήφθησαν εξ απίνης από μια πράξη της κοινοτικής αρχής, την οποία, ενόψει της νομοθεσίας και της μέχρι τότε ακολουθηθείσας, βάσει της νομοθεσίας αυτής πολιτικής, δεν μπορούσαν να προβλέψουν.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον Hoofdproduktschap της 21ης Μαρτίου 1986, στην οποία αναφέρεται το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, αντιβαίνει και αυτή στον κανονισμό 3656/83, εφόσον στερεί τον επιχειρηματία που υπέβαλε νωρίτερα την αίτησή του της προτιμησιακής μεταχείρισης που δικαιούται δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83.

Η Επιτροπή, παρατείνοντας de facto την προθεσμία υποβολής αιτήσεων, έδωσε τη δυνατότητα στους εισαγωγείς οι οποίοι, λόγω της καθυστερημένης υποβολής των αιτήσεών τους, δεν θα λαμβάνονταν υπόψη σε περίπτωση που η ποσόστωση θα κατανεμόταν βάσει της μεθόδου του κανονισμού 3656/83, να συμμετάσχουν στη διαδικασία για τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής, έστω και μέχρι ενός δεδομένου ανώτατου ορίου. Η διαδικασία αυτή ζημίωσε εισαγωγείς, όπως η Krohn, οι οποίοι είχαν υποβάλει έγκαιρα αιτήσεις, και συγκεκριμένα στις 12 Φεβρουαρίου 1986. Ως εκτούτου, ανόμοιες περιπτώσεις έτυχαν, κακώς, ίσης μεταχειρίσεως, κατά παράβαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Τέλος, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προβάλλουν τα προαναφερθέντα επιχειρήματα που αντλούν από την αρχή της ασφάλειας του δικαίου.

Η *Επιτροπή* υποστηρίζει ότι ουδείς λόγος συντρέχει ώστε οι δύο ανακοινώσεις να θεωρηθούν ανίσχυρες.

Αναφορικά με την ανακοίνωσή της 20ής Φεβρουαρίου 1986, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 2 του κανονισμού 3656/83 δεν μπορεί να εφαρμοστεί πλήρως εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει καθορίσει τη δασμολογική ποσόστωση για το εν λόγω έτος.

Έτσι, οι επιχειρηματίες δεν δικαιούνται να αξιώσουν από την Επιτροπή να καθορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83, για όλες τις υποβληθείσες αιτήσεις, τις ποσότητες για τις οποίες πρέπει να χορηγηθούν πιστοποιητικά. Εφόσον δεν έχει καθοριστεί η ποσόστωση, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να την κατανείμει. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι πριν από τον καθορισμό της ποσόστωσης, η Επιτροπή δεν έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει πλήρως τις διατάξεις της παραγράφου 3, εφόσον δεν μπορεί, ιδίως, να αποφασίσει το αν — και, εφόσον αυτό είναι δυνατό, το πώς — πρέπει να πραγματοποιηθεί η κατ' αναλογία των αιτήσεων κατανομή.

Για τον ίδιο λόγο, οι ενδιαφερόμενοι, των οποίων η αίτηση υποβλήθηκε και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή πριν από τον καθορισμό της ποσόστωσης, δεν μπορούν να αξιώσουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 ευνοϊκή μεταχείριση σε σχέση με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν αργότερα.

Μόνο μετά τον καθορισμό της ποσόστωσης υποχρεούται η Επιτροπή να αποφανθεί επί των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και διαβιβάστηκαν από τα κράτη μέλη καθώς και επί των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί προηγουμένως και εξακολουθούν να εκκρεμούν κατά το χρόνο του καθορισμού της ποσόστωσης. Αυτές οι τελευταίες αιτήσεις δεν έχουν προτεραιότητα, αλλά τυγχάνουν της ίδιας μεταχειρίσεως με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν αμέσως μετά τον καθορισμό της ποσόστωσης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει την ευχέρεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές, να χορηγεί ήδη πιστοποιητικά εισαγωγής όταν το Συμβούλιο καθυστερεί να καθορίσει την ποσόστωση και υπάρχει κίνδυνος το γεγονός αυτό να διακόψει τις εισαγωγές προξενώντας περιττή ζημία στο εμπόριο και τους καταναλωτές. Μια τέτοια προσωρινού χαρακτήρα ενέργεια τότε μόνο έχει χρησιμότητα και σημασία όταν η Επιτροπή εξετάζει τις αιτήσεις για πιστοποιητικά κατά τη σειρά υποβολής τους και τις εγκρίνει, χωρίς να εφαρμόζει τον κανόνα της αναλογίας, περιοριζόμενη πάντως στα όρια των ποσοτήτων που, κατά τις προβλέψεις της, πρόκειται τελικά να καθορίσει το Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή πρόκειται όχι για υποχρέωση της Επιτροπής αλλά για απλή της ευχέρεια.

Αυτή την τακτική ακολούθησε η Επιτροπή όταν, με την ανακοίνωση της 20ής Φεβρουαρίου 1986, απέρριψε όλες τις αιτήσεις που εκκρεμούσαν ακόμα αντί να τις ικανοποιήσει κατ' αναλογία, πράγμα που δεν ήταν, άλλωστε, σε θέση να πράξει.

Άλλωστε, παρόμοια προσωρινή εφαρμογή της δασμολογικής ποσοστώσεως έγινε και κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών προς το συμφέρον εμπόρων και καταναλωτών και εν πλήρη γνώσει τους, οι ίδιες δε οι προσφεύγουσες επωφελήθηκαν επίσης από την εφαρμογή αυτή κατά το εν λόγω έτος.

Ενεργώντας έτσι, η Επιτροπή ουδόλως παραβίασε την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι γνώριζαν ότι η ποσόστωση εφαρμοζόταν προσωρινώς — πράγμα που, άλλωστε, επιβεβαιώνουν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης — και επομένως μπορούσαν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους ευθύς ως θα το επιθυμούσαν. Το γεγονός ότι, σε περίπτωση που το όριο της ποσόστωσης έχει καλυφθεί, οι μεταγενέστερες αιτήσεις δεν θα ικανοποιηθούν πλήρως, οι δε καθυστερημένες καθόλου, θα συνέβαινε επίσης και αν η ποσόστωση είχε έγκαιρα καθοριστεί, δηλαδή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986. Η μόνη διαφορά συνίσταται στο ότι η Επιτροπή, εφόσον κατά την προσωρινή εφαρμογή της ποσόστωσης ενεργήσει με μεγάλη σύνεση, οφείλει προφανώς να διακόψει τη χορήγηση των αιτούμενων ποσοτήτων νωρίτερα απ' ότι θα έπραττε σε περίπτωση κατανομής της οριστικής ποσόστωσης, πράγμα που συνεπάγεται ότι όταν η Επιτροπή ξαναρχίσει τη χορήγηση των ζητουμένων ποσοτήτων, μετά τον καθορισμό της ποσόστωσης, οφείλει κατά κανόνα να κατανείμει στην ποσόστωση σε μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων.

Αν, κατά το 1986, η προσωρινή αυτή εφαρμογή της ποσόστωσης χρειάστηκε να διακοπεί πριν το Συμβούλιο καθορίσει την ποσόστωση, αυτό ουδόλως είναι ασυμβίβαστο με την αρχή της ασφάλειας του δικαίου. Πράγματι, αυτή η προσωρινή διανομή της ποσόστωσης έπρεπε να περιοριστεί στα όρια της αναμενόμενης ποσόστωσης — καμιά αμφιβολία δεν μπορούσε να υπάρχει από την πλευρά των ενδιαφερομένων ως προς αυτό — ποσόστωσης η οποία, για το 1986, έπρεπε να είναι σαφώς κατώτερη αυτής των προηγούμενων ετών.

Τέλος το στοιχείο ότι τον Ιούνιο του 1985 αυξήθηκε η ποσόστωση δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη για την απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα, πλην όμως έδωσε τη δυνατότητα χορηγήσεως πιστοποιητικών στους επιχειρηματίες που το επιθυμούσαν.

Όσον αφορά την ανακοίνωση της 21ης Μαρτίου 1986, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν μπορούν να αξιώσουν την, ενδεχομένως μερική, χορήγηση των αιτούμενων πιστοποιητικών και την εφαρμογή του κανόνα της προτεραιότητας που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83 παρά μόνο μετά τον καθορισμό της δασμολογικής ποσόστωσης. Εξ αυτού έπεται ότι ο καθορισμός της ποσόστωσης, στις 16 Μαρτίου 1986, έδωσε σε όλους τους ενδιαφερομένους το δικαίωμα της υποβολής αιτήσεων ή της επιβεβαίωσης των αιτήσεων που είχαν ήδη υποβληθεί και εξακολουθούσαν να εκκρεμούν. Σε περίπτωση που οι αιτήσεις αυτές, υπερβαίνουν τις μη εισέτι χρησιμοποιηθείσες ποσότητες της ποσόστωσης, όπως συνέβη εν προκειμένω, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν παρά μόνο με τον κανόνα της αναλογίας.

Εξ αυτού έπεται ότι η ανακοίνωση αυτή δεν είναι ασυμβίβαστη ούτε με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, ούτε με την αρχή της ασφάλειας του δικαίου.

III — Απάντηση σε ερώτηση του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει γραπτώς στην εξής ερώτηση:

« Ανέστειλε η Επιτροπή, κατά την προσωρινή εφαρμογή της δασμολογικής ποσόστωσης κατά τα προγενέστερα του 1986 έτη, τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής όταν εξαντλήθηκε η αναμενόμενη ποσόστωση και, όταν καθορίστηκε από το Συμβούλιο η ποσόστωση, επέτρεψε τη χορήγηση των πιστοποιητικών που ζητήθηκαν ύστερα από την απόφαση περί αναστολής, εφαρμόζοντας τον κανόνα της αναλογίας; »

Η Επιτροπή απάντησε ότι, και κατά το 1983 και 1985, εφάρμοσε τη σχετική δασμολογική ποσόστωση προσωρινώς εν αναμονή του καθορισμού της ποσόστωσης από το Συμβούλιο. Ωστόσο, ενεργώντας έτσι, δεν υποχρεώθηκε να αναστείλει την προσωρινή αυτή εφαρμογή, ούτε άλλωστε, να εφαρμόσει τον κανόνα της αναλογίας, διότι κατά το 1983 και 1985 (όπως εξάλλου και κατά το 1984), οι συνολικές ποσότητες για τις οποίες χορηγήθηκαν πιστοποιητικά (τόσο κατά την προσωρινή εφαρμογή όσο και μετ' αυτήν) υπήρξαν σαφώς κατώτερες αυτών που πρότεινε η Επιτροπή και καθόρισε το Συμβούλιο.

T. F. O'Higgins
εισηγητής δικαστής